

17. 12. 2024

W Warszawie, 2 grudnia 2024 r.

Dr hab. Katarzyna Wojewoda – Buraczyńska

Wydział Prawa i Administracji

Akademia Sztuki Wojennej

Recenzja rozprawy doktorskiej

Pani mgr Dominiki Wróblewskiej

pt. *Zwolnienie z podatku dochodowego od osób prawnych przyznawane przedsiębiorcom realizującym nowe inwestycje na podstawie decyzji o wsparciu*

Wybrana przez Autorkę problematyka rozprawy doktorskiej jak dotąd nie doczekała się kompleksowej analizy. Temat rozprawy doktorskiej ma doniosłe znaczenie praktyczne, chociaż nie jest pozbawiony istotnych wątpliwości natury teoretycznej. Rozważania Autorki konfrontujące poglądy doktryny z praktyką stosowania prawa wyraźnie potwierdzają potrzebę analizy zagadnień poruszanych w pracy.

Układ pracy jest przemyślany i dostosowany do analizowanej problematyki. Praca składa się z pięciu rozdziałów opatrzonych Wstępem i Zakończeniem. Autorka rozpoczyna od rozważań ogólnych, stanowiących doskonale wprowadzenie do omawianej problematyki. Na szczególną aprobatę zasługuje wyróżnienie w każdym z rozdziałów uwag wprowadzających, które istotnie porządkują prezentowane zagadnienia. Ponadto każdy z rozdziałów opatrzony jest uwagami końcowymi, w których Autorka nie ogranicza się wyłącznie do streszczenia omawianych w rozdziale instytucji, ale przede wszystkim podejmuje próbę ich samodzielnej oceny. Można jedynie rozważyć modyfikację tytułów par. 5.1 oraz 5.2 w Rozdziale I (na przykład odpowiednio na: *Zródła prawa unijnego, Zródła prawa krajowego*, tym bardziej, że w dalszej części rozprawy określenia prawo zewnętrzne i prawo wewnętrzne nie są w zasadzie obecne).

Rozprawa od strony struktury tekstu i poprawności języka jest poprawna. Zamieszczony na początku rozprawy wykaz skrótów mógłby być nieco bardziej obszerny.

Przypisy skonstruowane są poprawnie. Pewne zastrzeżenia może wzbudzać kolejność powoływania materiałów źródłowych w zamieszczonym na końcu pracy wykazie.

W rozprawie poprawnie wskazane są i wykorzystane metody badawcze służące celom pracy oraz udzieleniu odpowiedzi na hipotezy postawione we Wstępie pracy.

Dostępny materiał źródłowy został wykorzystany prawidłowo. Obecna w pracy problematyka z zakresu prawa podatkowego oraz prawa administracyjnego była przedmiotem wielu rozważań, co Autorka dostrzegła poprzez powoływany materiał źródłowy. Jednocześnie analizowane przez Autorkę zwolnienie nie doczekało się dogłębnej analizy, co w istotny sposób zmienia rozprawa. Autorka przy pisaniu pracy wykorzystwała ponad 200 pozycji fachowej literatury przedmiotu a także bardzo liczne orzecznictwo i inne materiały źródłowe, ukazujące historyczne, teoretyczne i praktyczne problemy funkcjonowania opisywanej instytucji. Powoływany w rozprawie materiał źródłowy jest niezwykle zróżnicowany tematycznie, co wynika z wieloaspektowości analizowanego zjawiska. Autorka w sposób swobodny posługuje się terminologią z zakresu prawa finansowego, podatkowego, administracyjnego czy teorii prawa.

Autorka stawia w pracy dziewięć hipotez badawczych. Po pierwsze, Autorka rozważa, czy rozwiązania prawne dotyczące zasad udzielania przedsiębiorcom wsparcia w związku z realizacją nowych instytucji ewoluowały czy przeszły rekonstrukcję. Po drugie, Autorka poszukuje odpowiedzi na pytanie o przyczyny oparcia przez ustawodawcę systemu wspierania nowych inwestycji na zwolnieniu z podatku dochodowego. Po trzecie, Autorka dąży do ustalenia jakie funkcje pełni zwolnienie przyznawane przedsiębiorcom realizującym nowe inwestycje w kontekście celów fiskalnych i pozafiskalnych przypisanych podatkowi. Po czwarte, Pani Magister pyta czy zwolnienie będące przedmiotem Jej badań stanowi narzędzie, które potencjalnie może wywoływać pożądane przez ustawodawcę skutki. Po piąte, Autorka poszukuje odpowiedzi na pytanie o charakter prawny decyzji o wsparciu będącej podstawą korzystania ze zwolnienia. Po szóste, Autorka docieka czy warunki uzyskania zwolnienia są racjonalne z punktu widzenia sprawiedliwości podatkowej. Po siódme, Autorka dąży do ustalenia czy przyjęte rozwiązania prawne są wystarczająco stabilne. Po ósme, Pani Magister stawia pytanie o zakres zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych. Po dziewiąte, Autorka rozważa czy regulacje są precyzyjne czy wywołują wątpliwości interpretacyjne.

Postawione we Wstępie pracy hipotezy są w zasadzie poprawne. Autorka wyraźnie dostrzega wieloaspektowość i interdyscyplinarny charakter prowadzonych badań, co uzasadniać może formułowanie aż dziewięciu pytań badawczych.

Autorka prowadzi poprawny dyskurs w zakresie teorii prawa, prawa finansowego, podatkowego, ale również w dziedzinie prawa administracyjnego, publicznego prawa gospodarczego czy rachunkowości, swobodnie posługując się wykorzystywaną terminologią, co bez wątplenia świadczy o rozległej wiedzy Autorki oraz bardzo dobrej znajomości analizowanej problematyki.

Autorka kompleksowo wyjaśnia używane w rozprawie pojęcia, nie zawsze jednak skutecznie unikając nadmiernej szczegółowości.

We Wstępie rozprawy wskazany są w istocie dwa główne cele badawcze. Pierwszym z nich jest kompleksowe przedstawienie rozwiązań prawnych w zakresie uzyskania i korzystania przez przedsiębiorców ze zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych. Za drugi cel można uznać ukazanie i próbę rozstrzygnięcia najważniejszych wątpliwości, które pojawiają się na gruncie analizowanych regulacji. W rozprawie można odnaleźć ponadto dwa cele poboczne, chociaż niepozbawione doniosłości zwłaszcza w sferze rozważań teoretycznych. Pierwszym z nich może być próba sformułowania postulatów *de lege ferenda* opartych na wnioskach płynących z realizacji głównych zadań badawczych. Drugi cel dodatkowy można odnaleźć w Rozdziale I rozprawy. W uwagach wprowadzających do poszczególnych rozdziałów Autorka formułuje cele badań, których wyniki opisywane są w każdym z rozdziałów. W większości są to cele niejako cząstkowe, mieszczące się we wskazanych we Wstępie rozprawy celach głównych. Wydaje się jednak, że wskazany w Rozdziale I rozprawy cel badań obejmujący analizę rozwiązań prawnych z uwzględnieniem chronologii ich obowiązywania w zakresie zasad udzielania przedsiębiorcom wsparcia w związku z realizacją nowych inwestycji oraz wykazanie kierunku tych zmian powinien zostać wyraźnie wyartykułowany we Wstępie pracy, zwłaszcza że Autorka korzystała z metody historycznej również przy prowadzeniu badań, których wyniki zostały opisane także w pozostałych rozdziałach. Ponadto realizacja tego celu umożliwi odpowiedź na pierwszą i częściowo siódmą hipotezę badawczą.

Autorka szczegółowo i rzetelnie wyjaśnia unijne i krajowe uwarunkowania wspierania przedsiębiorców realizujących nowe inwestycje. Autorka słusznie dostrzega złożoność i interdyscyplinarny charakter prowadzonych badań, co zaowocowało tak kompleksowym – niekiedy nawet drobiazgowym – prezentowaniem opisywanych instytucji. Okoliczności te powodują, że rozprawa stanowi istotny wkład w rozwój nauki prawa, a ponadto ma szansę stać się cenną wskazówką do przebudowy obowiązującego porządku prawnego.

Autorka w sposób przemyślany ilustruje teoretyczne twierdzenia oraz własne poglądy licznymi poglądami judykatury, powołując się na orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, wojewódzkich sądów administracyjnych a także Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Rozdział I rozprawy ma charakter historyczno – teoretyczny, stosownie do tematyki pracy. Analiza tła historyczno – teoretycznego przeprowadzona została w zasadzie w sposób ogólny oraz dość swobodny, co wymaga pogłębionej znajomości opisywanych zagadnień i umiejętności ukazania w rozprawie tylko niezbędnych informacji przy jednoczesnym unikaniu posługiwania się ogólnikami. Na tle pozostałych rozważań analiza specjalnych stref ekonomicznych wydaje się nazbyt drobiazgową, co można jednak próbować uzasadnić – jak czyni Autorka – odwoływaniem się do tych regulacji w dalszej części rozprawy. Na pozytywną ocenę zasługują zamieszczone w toku rozważań wnioski i oceny własne Autorki, często poparte bądź poglądami przedstawicieli doktryny bądź też praktyką stosowania prawa. Niewątpliwym atutem tego rozdziału jest bieżące zestawianie i porównywanie rozwiązań historycznych z obowiązującymi, co przesądza o podporządkowaniu rozważań celom rozprawy i hipotezom badawczym. Na wysoką ocenę zasługują rozważania zawarte w uwagach końcowych. Autorka prezentuje własne opinie i oceny, wpierając się poglądami przedstawicieli doktryny oraz odwołując się do raportu Najwyższej Izby Kontroli. Uwagi podsumowujące porządkują rozważania i stanowią bardzo syntetyczne ujęcie prezentowanych zagadnień, co świadczy o umiejętności Autorki dokonywania koniecznych uogólnień oraz systematyzacji, tak potrzebnych w pracy naukowej.

Rozdział II rozprawy poświęcony ma charakter wprowadzający do terminologii wykorzystywanej w rozprawie. Autorka wyjaśnia podstawowe pojęcia prawa podatkowego zaczerpnięte głównie z zakresu publicznego prawa gospodarczego. Autorka bardzo swobodnie posługuje się interdyscyplinarną terminologią, co świadczy o dogłębnej

znajomości zagadnień prezentowanych w rozprawie. Można mieć wątpliwości czy zagadnienia dotyczące pomocy publicznej, przedsiębiorcy działalności gospodarczej wymagają aż tak drobiazgowej prezentacji. Na szczególną uwagę zasługują pochylenie się przez Autorkę nad problematyką możliwości ubiegania się o wsparcie przez przedsiębiorcę zagranicznego, jego oddział czy przedstawicielstwo. W prowadzonych rozważaniach Autorka pilnuje dyscypliny terminologicznej. Na bieżąco stara się też wyjaśniać skróty pojawiające się w rozprawie incydentalnie (jedynie w przypadku skrótów NACE czy GBER wyjaśnia ich znaczenie dopiero w kolejnym rozdziale).

W Rozdziale III Autorka prowadzi klarowne rozważania z zakresu prawa administracyjnego, jednocześnie nawiązując na bieżąco do hipotez postawionych we Wstępie do rozprawy. Bardzo obszernie i drobiazgowo Autorka omawia przesłanki wydania decyzji o wsparciu – być może niektóre fragmenty mają zbyt praktyczny charakter, co można jednak uzasadnić specyfiką prezentowanego zagadnienia. Na szczególną aprobatę zasługuje odwaga Autorki w formułowaniu własnych ocen, które są trafne i prawidłowo uzasadnione.

W Rozdziale IV Autorka opisuje kryteria udzielania wsparcia w postaci zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych przedsiębiorcom realizującym nowe inwestycje. Atutem tego rozdziału jest nie tylko jego warstwa merytoryczna, ale także sposób prezentacji rozważań. Autorka za pomocą tabeli opatrzonej oceną własną ilustruje omawiane zagadnienia, co pozwala na systematyzację i porządkowanie treści. Prowadząc dyskurs naukowy Autorka zasadnie odwołuje się do informacji szczegółowo opisanych we wcześniejszych rozdziałach rozprawy, unikając jednocześnie powtórzeń. Niewątpliwym atutem jest zamieszczanie w tekście trafnych i przemyślanych ocen własnych i wniosków Autorki, które obecne są nie tylko w uwagach podsumowujących, ale pojawiają się także na bieżąco przy omawianiu poszczególnych instytucji prawnych. Po raz kolejny Autorka wykazuje się umiejętnością niezwyklej syntetyzacji niekiedy bardzo szczegółowych rozważań, co świadczy o Jej dojrzałości naukowej.

Rozdział V poświęcony jest prezentacji sposobu korzystania ze zwolnienia przez podmioty uprawnione wraz ze wskazaniem wątpliwości pojawiających się w tym zakresie. Autorka dostrzega nie tylko zmiany rozwiązań prawnych w zakresie analizowanych instytucji, ale także ewolucję poglądów i stanowisk organów podatkowych, poddając je jednocześnie ocenie popartej analizą orzecznictwa. Autorka ponadto w sposób prawidłowy prowadzi

polemikę z treścią rozstrzygnięć organów podatkowych, trafnie formułując argumenty na poparcie swoich poglądów. Prowadząc rozważania Pani Magister prezentuje pewien stan wyjściowy, następnie ukazuje wynikające z niego wątpliwości teoretyczne i praktyczne oraz podjęte w konsekwencji działania legislacyjne czy też ewentualnie stanowisko judykatury, co pozwala na pełne zrozumienie obecnego kształtu obowiązujących rozwiązań i przesądza jednocześnie o kompleksowym charakterze rozprawy.

W Zakończeniu Autorka słusznie stwierdza, że ujęte w rozprawie rozważania mają charakter kompleksowy. Następnie Pani Magister kolejno udziela logicznie uzasadnionych odpowiedzi na dziewięć hipotez postawionych we Wstępie rozprawy, formułując każdorazowo syntetyczne uzasadnienie. Pewien niedosyt może wzbudzać zbyt lakoniczne zaprezentowanie w Zakończeniu postulatów Autorki co do kształtu preferencji przyznawanych przedsiębiorcom realizującym nowe inwestycje. Uwagi te można odnaleźć wprawdzie w treści rozprawy, niemniej pożądane wydaje się ich uwypuklenie w Zakończeniu.

Rozważania zawarte w rozprawie pozwalają udzielić wyczerpującej odpowiedzi na postawione hipotezy badawcze oraz umożliwiają w pełni realizację celów badawczych stawianych przez Autorkę.

Autorka w rozprawie dokonuje kompleksowej i wieloaspektowej analizy zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych przyznawanego przedsiębiorcom realizującym nowe inwestycje na podstawie decyzji o wsparciu, uzupełniając tym samym istotną lukę w tym zakresie w nauce prawa. Autorka prezentując omawiane zagadnienia stara się czynić to w sposób całościowy. Rozważania rozpoczyna od wskazania genezy opisywanej instytucji, następnie przedstawia prawne i gospodarcze aspekty jej funkcjonowania, jednocześnie prezentując teoretyczne i praktyczne wątpliwości dotyczące opisywanego zjawiska.

Rozprawa doktorska Pani mgr Dominiki Wróblewskiej pt. *Zwolnienie z podatku dochodowego od osób prawnych przyznawane przedsiębiorcom realizującym nowe inwestycje na podstawie decyzji o wsparciu* prezentuje ogólną wiedzę teoretyczną Pani mgr Anny Wąsowskiej w dyscyplinie nauk prawnych oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia przez Nią pracy naukowej. Przedmiotem recenzowanej rozprawy doktorskiej jest oryginalne rozwiązanie problemu naukowego. Recenzowana rozprawa doktorska stanowi pracę pisemną o cechach monografii naukowej.

Tym samym rozprawa doktorska Pani mgr Dominiki Wróblewskiej pt. *Zwolnienie z podatku dochodowego od osób prawnych przyznawane przedsiębiorcom realizującym nowe inwestycje na podstawie decyzji o wsparciu* spełnia wszystkie wymagania dla uzyskania pozytywnej recenzji, w szczególności wskazane w art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce i wobec tego może stanowić podstawę do procedowania dalszych etapów postępowania zmierzającego do nadania Pani mgr Dominice Wróblewskiej stopnia naukowego doktora nauk prawnych.

Katarzyna Wojasda - Przewidywanie